

Som det vil ses af den i bilaget foretagne opstilling, er i kolonne 1 opført den anlægsvirksomhed, hvortil der af kommissionen var udarbejdet overslag til et samlet beløb på 95 mill. kr. Af dette beløb vedrører 32,5 mill. kr. lån til boligbyggeri og erhvervsformål, og disse udgifter er i det følgende holdt uden for sammenligningen, der således omfatter 63 mill. kr. af kommissionens forslag, se Bd. 1, I. s. 57.

I kolonne 2 er opført den del af de foreslåede investeringer, der er kommet til udførelse, med angivelse af de beløb, som disse investeringer af kommissionen var budgetteret til, i alt ca. 52 mill. kr. Kolonne 3 viser, hvilke udgifter gennemførelsen af disse arbejder rent faktisk har medført, nemlig i alt ca. 107 mill. kr., idet bemærkes, at de for 1958 indregnede tal er bevillingstal. Dertil skal dog lægges 5-10 mill. kr., idet enkelte af de anførte arbejder endnu ikke er afsluttede.

En række forhold, hvoraf de væsentligste skal nævnes her, har medført, at udgifterne er blevet højere, end kommissionen kunne forudse, da betænkningen blev udarbejdet.

Det kan således anføres, at overslagene blev udarbejdet på grundlag af de i 1949 gældende lønninger, priser og omkostningsforhold i øvrigt. Timelønnen for de grønlandske ufaglærte arbejdere var da 57 øre, men steg allerede i 1950 til 110 øre og er i 1958 nået op til 165-220 øre eller 3-doblet i forhold til tidspunktet for kalkulationerne. Lønningerne til udsendte arbejdere er i samme tidsrum næsten fordoblet, idet timefortjenesten er steget fra 3,50 kr. til 6,00 kr. Også udgifterne til materialer er steget ganske væsentligt. Stort set må stigningen i materialeudgiften antages at have været af samme omfang som i Danmark, hvor bygningsmaterialer siden 1949 er steget med næsten 40 pct. Endvidere må nævnes, at billetpriserne fra Danmark til Grønland for de udsendte håndværkere i 1949 gennemsnitligt lå på 800 kr. tur-retur, mens de i dag med skib er ca. 2 000 kr. og med fly, der så godt som ikke blev anvendt før 1950, ligger på ca. 3 000 kr. Endelig må nævnes, at de fragtsatser, hvortil afregning nu finder sted, er mere end fordoblet, samtidig med at samtlige rejse- og fragtudgifter samt forskellige andre udgifter i forbindelse med anlægsvirksomheden nu regnskabsmæssigt fuldt ud henføres til de enkelte arbejder, mens de tidligere i et vist omfang blev afholdt af Handelens drifts- og vedligeholdelseskonto. Da man i 1949 ikke havde muligheder for at udtrække sådanne udgifter fra regnskaberne, havde man kun et meget ufuldstændigt grundlag til udarbejdelse af investeringsoverslagene, hvilket kommissionen også gjorde opmærksom på.

Den samlede virkning af de her anførte udgiftsstigninger er vanskelig at bedømme, men skønsmæssigt må det anslås, at det i dag vil være omkring dobbelt så dyrt at opføre et anlæg af en bestemt størrelse og standard, som det ville være i 1949. Selv om udgiftsstigningerne har fundet sted successivt efter 1950, er de største stigninger opstået de første år, og fordyrelsen har derfor for alle investeringerne været meget væsentlig.

Dertil kommer, at man i stort omfang har måttet ændre planerne for de enkelte investeringer både med hensyn til standard og konstruktion. Sådanne ændringer er bl. a. en følge af, at ministeriet, efter at detailplaner for de enkelte anlæg og bygninger er blevet udarbejdet, i mange tilfælde har måttet forelægge disse planer for særlige myndigheder. Dette gælder f. eks. planerne for sygehusene og sanatoriet i Godthåb, der har været forelagt sundhedsstyrelsen, som har forlangt, at der blev taget hensyn til de hygiejniske og tekniske krav, der stilles til moderne hospitalsbyggeri i Danmark. Eksempelvis har også fiskeriministeriet stillet betydelige krav til indretningen af fiskerivirksomheder, ligesom den større koncentration af bebyggelserne har medført, at man har måttet anvende mere brandsikre konstruktioner end tidligere for at nedsætte brandrisikoen.

Hvor meget disse og lignende forhold har fordyret de oprindelige projekter, vil det selv ved gennemførelse af mere omfattende beregninger ikke fuldt ud være muligt at bedømme, men at de har medført meget væsentlige udgiftsstigninger, er åbenbart.